

Προσπάθειες Αλλαγής Σεξουαλικού Προσανατολισμού (Επανορθωτική Θεραπεία¹) και αιτήματα βοήθειας για αλλαγή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Dominic Davies

Μετάφραση: Ιωάννα Ματτέ

Οι Προσπάθειες Αλλαγής Σεξουαλικού Προσανατολισμού – γνωστές και ως Επανορθωτική Θεραπεία (ΕΘ) ή Θεραπεία Μετατροπής² – είναι μία βιομηχανία πολλών εκατομμυρίων λιρών και ασκείται σε μεγάλο βαθμό από συντηρητικές Χριστιανικές ομάδες/ οργανώσεις (αν και υπάρχει και μία Εβραϊκή οργάνωση, που ονομάζεται ΙΩΝΑΣ³). Είναι διαδεδομένη στην Αμερική, όπου υπάρχει μία ισχυρή θρησκευτική κουλτούρα, όμως βλέπουμε μία αυξητική τάση «ιεραποστολών» στην Βρετανία και σε άλλα μέρη του κόσμου, όπου μερικοί από τους κορυφαίους υποστηρικτές της ΕΘ ταξιδεύουν ανά τον κόσμο για να κηρύξουν την διεστραμμένη τους μορφή «αγάπης» (αγαπάτε τον αμαρτωλό, όχι την αμαρτία) και να εκπαιδεύσουν Χριστιανούς «συμβούλους⁴».

Παρ' όλα αυτά, το οικοδόμημα της Επανορθωτικής Θεραπείας καταρρέει. Τον Απρίλιο αυτού του έτους, ο Δρ. Robert Spitzer, ο ψυχίατρος που συνέβαλε στην αφαίρεση της ομοφυλοφιλίας από το DSM⁵ απολογήθηκε και απέσυρε την αμφισβητούμενη και πολύ ελαττωματική μελέτη που είχε διεξάγει το 2001, η οποία, όταν είχε δημοσιευτεί στο Archives of Sexual Behavior⁶, είχε ως αποτέλεσμα να αφιερωθεί το υπόλοιπο του τόμου σε διάφορες κριτικές της μεθοδολογίας και των ευρημάτων του. Ο Spitzer, ο οποίος τώρα είναι πολύ άρρωστος με τη νόσο του Πάρκινσον, είπε: «Εκ των υστέρων, πρέπει να ομολογήσω ότι πιστεύω πως οι κριτικές είναι ως επί το πλείστο ορθές». Ο Spitzer βρήκε από τη διεξαγωγή 200 τηλεφωνικών συνεντεύξεων με άτομα που εισηγήθηκε το κίνημα «πρώην ομοφυλόφιλων» ως τις καλύτερες περιπτώσεις επιτυχίας, ότι ακόμη και μετά από πολλά χρόνια θεραπείας και προσευχής, οι περισσότεροι εξακολουθούσαν να έλκονται από το ίδιο φύλο, συμπεριλαμβανομένων και όσων συχνά εργαζόνταν σε οργανισμούς του κινήματος «πρώην ομοφυλόφιλων».

Τον Ιούνιο, ο Alan Chambers, πρόεδρος της οργάνωσης Exodus International, αποκήρυξε τη θέση τους, σύμφωνα με την οποία είχαν τη δυνατότητα να «θεραπεύουν» την ομοφυλοφιλία. Η Exodus είναι η μεγαλύτερη οργάνωση «πρώην ομοφυλόφιλων» στον κόσμο. Ο Chambers δήλωσε στο ετήσιο συνέδριό τους ότι είναι «σκεπτικός όσον αφορά τους ισχυρισμούς ότι η προσέγγιση αυτή μπορεί να «θεραπεύσει» ένα άτομο από την έλξη προς το ίδιο φύλο», δηλαδή ότι ουσιαστικά ο επαναπροσανατολισμός στην ετεροφυλοφιλία είναι ένας αστοχείωτος μύθος⁷.

Τέλη Αυγούστου, οι γερουσιαστές της πολιτείας της Καλιφόρνια υπερηγήφισαν (με 22 - 12) την απαγόρευση της ΕΘ σε παιδιά, εφόσον αδυνατούν να παράσχουν την απαραίτητη επιγνώσει συναίνεση. Η αντίθεση πολλών γονέων σε αυτή την πρόταση στηριζόταν στο ότι

¹ Reparative Therapy.

² Conversion Therapy.

³ JONAH.

⁴ Στην Αγγλική η λέξη counsellor (σύμβουλος) χρησιμοποιείται όπως η λέξη ψυχοθεραπευτής στα Ελληνικά.

⁵ Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο Ψυχικών Διαταραχών (DSM) του Αμερικανικού Ψυχιατρικού Συνδέσμου.

⁶ Επιστημονικό περιοδικό για τη σεξουαλική συμπεριφορά.

⁷ Υπάρχει ένα πολύ συγκινητικό βίντεο στο YouTube τριών πρώην ηγετών της Exodus International, οι οποίοι απολογούνται δημοσίως για τη βλάβη που μπορεί να έχουν προξενήσει λόγω της λανθασμένης τους πεποίθησης ότι δύνανται να αλλάξουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό ενός ατόμου. http://youtu.be/aDiYeJ_bsQo
© Dominic Davies - 25 Σεπτεμβρίου 2012. Αυτό το υλικό είναι διαθέσιμο για εκπαιδευτές και φοιτητές/εκπαιδευόμενους που ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα για το πώς να δουλεύουν με πελάτες με διαφορετικούς σεξουαλικούς προσανατολισμούς ή/και ταυτότητα φύλου. Μπορούν να διανεμηθούν ελεύθερα, εφόσον παραμένουν στην ίδια μορφή (με τα πνευματικά δικαιώματα και την ταυτότητα του συγγραφέα ανέπαφα).

παραβίαζε τα ατομικά αστικά τους δικαιώματα να φέρονται στα παιδιά τους (και να τα κτυπούν) όπως επιθυμούν.

Αυτό που με ανησυχεί πιο πολύ, ως κάποιος που έχει εργαστεί σε αυτόν τον τομέα για περισσότερο από τριάντα χρόνια, δεν είναι οι ενέργειες ενός σχετικά μικρού αριθμού καλά χρηματοδοτημένων οπισθοδρομικών, οι οποίοι εμπορεύονται τους φόβους και τις ανησυχίες των θρησκευτικά δισταγμένων συντηρητικών Εβραίο – Χριστιανών, αλλά το γεγονός ότι, όταν ρωτήθηκαν Βρετανοί θεραπευτές (Bartlett et al., 2009) αν προσπάθησαν να βοηθήσουν να μειωθεί η έλξη προς το ίδιο φύλο σε λεσβίες και γκέι άντρες που παρουσιάστηκαν ως «μπερδεμένοι» ή σε εσωτερική σύγκρουση, 1 στους 6 είχε συμφωνήσει σε τέτοια αιτήματα και 4% είχε αποπειραθεί να «θεραπεύσει» την ομοφυλοφιλία. Το προαναφερθέν στοιχειοθετείται επαρκώς στην αναφορά του Daniels (2009).

Πιστεύω ότι η τόση προσοχή που δίνουμε στην ΕΘ, μας παρεκτρέπει από την παραδοχή των συναδέλφων μου για την έλλειψη γνώσεων ή και τη δυσφορία τους όσον αφορά άτομα με σεξουαλικό προσανατολισμό διαφορετικό από το δικό τους. Πιστεύω ότι αποποιούνται την ευθύνη τους για πολιτισμικά ευαισθητοποιημένα και ενημερωμένα φροντίδα με πρόσχημα τους λεγόμενους «θρησκευτικούς ζηλωτές», ούτως ώστε να νιώθουν άνετα με τη δική τους αλαζονική άγνοια.

Οι θεραπευτές στην έρευνα του Bartlett et al. δεν ενεργούσαν βάσει προσωπικής πεποίθησης ότι η ομοφυλοφιλία είναι αμαρτία ή ηθικώς εσφαλμένη, αλλά βάσει ενός συνδυασμού άγνοιας και ιδεών περί ελευθερίας επιλογής και αυτονομίας του πελάτη. Τέτοιοι θεραπευτές έχουν υποστεί τις σοβαρές παραλείψεις των εκπαιδευτικών οργανισμών, οι οποίοι δίνουν ανεπαρκή προσοχή στην ανθρώπινη σεξουαλικότητα, πόσο μάλλον στο να τους εξοπλίσουν με ό,τι χρειάζεται να γνωρίζουν για το πώς να ανταποκρίνονται ηθικά όταν ένας/μία πελάτης/πελάτισσα παρουσιάζεται βαθιά αναστατωμένος/η ή μπερδεμένος/η όσον αφορά τις σεξουαλικές τους επιθυμίες και συναισθήματα.

Αυτό που είναι σίγουρο είναι ότι προκύπτει ζημιά από τις προσπάθειες επαναπροσδιορισμού του σεξουαλικού προσανατολισμού, είτε μέσω ΕΘ, είτε όταν οι προσπάθειες αυτές προέρχονται από θεραπευτές με καλές προθέσεις, οι οποίοι είναι όμως εντελώς ανίδεοι, εφόσον δεν έχουν διαβάσει την ανάλογη βιβλιογραφία ή δεν έχουν καμία σχετική επίσημη εκπαίδευση. Με το να συμφωνήσει κανείς να βοηθήσει τον/την πελάτη/πελάτισσα να μειώσει την έλξη προς το ίδιο φύλο, συνεργεί στην επιβεβαίωση της θέωρησης τους ότι η ομοφυλοφιλία είναι λάθος, ότι οι ομοφυλόφιλοι άνθρωποι δεν μπορούν να είναι ευτυχισμένοι και υγιείς, και όταν αποτύχουν και οι δύο να έχουν τα αποτελέσματα που επιθυμεί ο/η πελάτης/πελάτισσα, η προκύπτουσα κατάθλιψη, η χαμηλή αυτο-εκτίμηση και η αίσθηση απόγνωσης του/της πελάτη/πελάτισσας όσον αφορά την ικανότητα του/της να λειτουργεί σε μία κοινωνία, η οποία είναι προσανατολισμένη προς την ετεροφυλοφιλία, μπορεί να οδηγήσει στην αυτοκτονία ή σε αυτοκαταστροφική συμπεριφορά.

Τι θα ήθελα να κάνουν οι επαγγελματικοί σύλλογοι για αυτό; Θα ήθελα να τους δω να αναλαμβάνουν μία ενεργό στάση στην εξασφάλιση της επαρκούς προετοιμασίας των σπουδαστών όλων των αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, στο βαθμό που θα γνωρίζουν πώς να δουλέψουν με ρητά αιτήματα αλλαγής του σεξουαλικού προσανατολισμού και γιατί τέτοιες προσπάθειες είναι πιθανό να αποτύχουν.

Θα ήθελα επίσης από τους συναδέλφους μου που έχουν ήδη ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους να ενημερωθούν για το πώς να δουλέψουν με αιτήματα αλλαγής (σεξουαλικού προσανατολισμού), είτε μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων όπως το δικό μας, αναγνωρισμένο από τον Βρετανικό Σύλλογο Συμβουλευτικής και Ψυχοθεραπείας⁸, «Εισαγωγή στη Θεραπεία για την Ποικιλομορφία Ταυτότητας Φύλου και Σεξουαλικού

⁸ British Association for Counselling and Psychotherapy (BACP).

© Dominic Davies - 25 Σεπτεμβρίου 2012. Αυτό το υλικό είναι διαθέσιμο για εκπαιδευτές και φοιτητές/εκπαιδευόμενους που ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα για το πώς να δουλέψουν με πελάτες με διαφορετικούς σεξουαλικούς προσανατολισμούς ή/και ταυτότητα φύλου. Μπορούν να διανεμηθούν ελεύθερα, εφόσον παραμένουν στην ίδια μορφή (με τα πνευματικά δικαιώματα και την ταυτότητα του συγγραφέα ανέπαφα).

Προσανατολισμού», είτε διαβάζοντας τις νέες περιεκτικές οδηγίες του Βρετανικού Ψυχολογικού Συλλόγου⁹ (BPS, 2012).

Οι ομοφυλόφιλοι και αμφιφυλόφιλοι άνθρωποι αντιπροσωπεύουμε μία προσοδοφόρα πηγή χρημάτων για πολλούς θεραπευτές, εφόσον παρουσιάζουμε ψηλότερα ποσοστά προβλημάτων ψυχικής υγείας απ' ό,τι ο γενικός πληθυσμός (King et al., 2003) και καταφεύγουμε συχνότερα σε ψυχοθεραπεία και ψυχολογική υποστήριξη. Η εμπειρία μου, όμως, υποδεικνύει ότι πολύ λίγα εκπαιδευτικά προγράμματα συμπεριλαμβάνουν ενεργά στο πρόγραμμα σπουδών τους θέματα για το πώς να δουλεύει κανείς με άτομα ΛΟΑΤ¹⁰ και όταν συμβαίνει αυτό, είναι συνήθως οι γκέι φοιτητές/φοιτήτριες που καλούνται να διδάξουν κάτι (Davies, 2007).

Βιβλιογραφία:

- Bartlett, A., Smith, G. and King, M. (2009) The response of mental health professionals to clients seeking help to change or redirect sexual orientation. *BMC Psychiatry* 9 (11) Accessed 13 Sept 2012 <http://www.biomedcentral.com/1471-244X/9/11>
- British Psychological Society (2012) *Guidelines and Literature Review for Psychologists Working Therapeutically with Sexual and Gender Minority Clients*. Accessed 13 September 2012. http://www.bps.org.uk/sites/default/files/images/rep_92.pdf
- Daniel, J. (2009) *The Gay Cure*, Therapy Today, v20 (8) Accessed 13 Sept 2012 <http://www.therapytoday.net/article/show/1168/>
- Davies, D. (2007) *Not in front of the students*. Therapy Today. v18 (1) pp18-21 Accessed 13 Sept 2012 http://www.pinktherapy.com/Portals/0/CourseResources/Not_In_Front.pdf
- King, M., McKeown, E., Warner, J., Ramsay, A., Johnson, K., Cort, C., Wright, L., Blizard, R. & Davidson, O. (2003b). *Mental health and social well-being of gay men, lesbians and bisexuals in England and Wales: A summary of findings*. London, Mind. Accessed 13 Sept 2012 <http://www.mindout.org.uk/documents/SummaryfindingsofLGBreport.pdf>
- Spitzer, R.L.(2003).*Can some gay men and lesbians change their sexual orientation? 200 participants reporting a change from homosexual to heterosexual orientation*. Archives of Sexual Behavior v32 (5). 403-417. Accessed 13 Sept 2012 <http://www.stolaf.edu/people/huff/classes/Psych130S2012/LabDocuments/Spitzer.pdf>

Συγγραφείς:

Ο **Dominic Davies** είναι Fellow του Βρετανικού Συνδέσμου Συμβουλευτικής και Ψυχοθεραπείας (BACP) και εγγεγραμμένος Ανώτερος Σύμβουλος του BACP, ο οποίος δουλεύει στον τομέα της σεξουαλικής διαφορετικότητας και ποικιλομορφίας φύλου για περισσότερο από 30 χρόνια. Είναι ο διευθύνων σύμβουλος του Pink Therapy, του μεγαλύτερου ανεξάρτητου οργανισμού στη Μεγάλη Βρετανία που ειδικεύεται στη ψυχοθεραπεία με πελάτες από μειονότητες φύλου και σεξουαλικότητας. Είναι συνεκδότης (με τον Charles Neal) μίας τριλογίας βιβλίων του Pink Therapy (Open University Press) και έχει γράψει και διδάξει εκτενώς σχετικά με την ψυχοθεραπεία για τη σεξουαλική διαφορετικότητα στο Ηνωμένο Βασίλειο και διεθνώς. Επίσης, είναι Advanced Accredited Sexual Diversity ψυχοθεραπευτής με το Pink Therapy.
dominic.davies@pinktherapy.com

⁹ British Psychological Society (BPS).

¹⁰ ΛΟΑΤ = ακρωνύμιο για Λεσβίες Ομοφυλόφιλοι Αμφιφυλόφιλοι και Τρανς, αντίστοιχο του LGBT της Αγγλικής.

Μετάφραση:

Η **Ιωάννα Ματτέ** είναι ψυχολόγος, απόφοιτος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στην Ψυχολογία της Υγείας από το Πανεπιστήμιο του Southampton, στο Ηνωμένο Βασίλειο, και έχει δουλέψει με παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές και ειδικές ανάγκες. Είναι εκπαιδευόμενη ψυχοθεραπεύτρια στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα προσωπο – κεντρικής ψυχοθεραπείας του Metanoia Institute στο Λονδίνο και στην κλινική πρακτική της δουλεύει με ενήλικο γενικό πληθυσμό και στον τομέα της οικογενειακής βίας.

ioanna.matte@gmail.com

Pink Therapy είναι ο μεγαλύτερος ανεξάρτητος οργανισμός στο Ηνωμένο Βασίλειο για ψυχοθεραπεία και εκπαιδευτική κατάρτιση που ειδικεύεται στη ψυχοθεραπεία με άτομα από ένα ευρύ φάσμα ποικιλομορφίας φύλου και σεξουαλικότητας. Ιδρύθηκε από τον Dominic Davies το 1999 και θεωρείται από όλους τους οργανισμούς ψυχοθεραπείας στο Ηνωμένο Βασίλειο ως ο μεγαλύτερος στον τομέα αυτό. Τρέχουμε το μόνο ειδικευμένο Δίπλωμα Ψυχοθεραπείας ατόμων ποικιλομορφίας φύλου και σεξουαλικότητας, διαπιστευμένο από πανεπιστήμιο, το οποίο έχει προσελκύσει θεραπευτές από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ολλανδία, τη Σιγκαπούρη και την Αυστραλία. Θα λειτουργήσει επίσης μία **Διεθνής Καλοκαιρινή Σχολή** εντατικού προγράμματος έξι ημερών, όπου θεραπευτές από όλο τον κόσμο έρχονται να εκπαιδευτούν μαζί μας. Ο οργανισμός Pink Therapy προσφέρει εκπαίδευση, κλινική εποπτεία και γνωμοδοτήσεις σε θεραπευτές στο εξωτερικό είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω Skype.

Πέρσι παρουσιάσαμε εκ νέου στο διαδίκτυο ένα κατάλογο από Pink Therapists ο οποίος τώρα περιλαμβάνει θεραπευτές από όλο τον κόσμο. Ταυτόχρονα, η ιστοσελίδα μας φιλοξενεί μία πολύτιμη ενότητα Γνώσης, με πηγές αυτο-βοήθειας και συνιστώμενης βιβλιογραφίας, βίντεο και podcasts. Δραστηριοποιούμαστε επίσης στα κοινωνικά δίκτυα. Ακολουθείστε μας στο Facebook (Pink Therapy), στο Twitter (PinkTherapyUK), στο Tumblr (PinkTherapyUK.tumblr.com) και στο LinkedIn (Pink Therapy International).